

betydeligt indskrænket. Baggrunden herfor er, at justitsministeriet på grundlag af lovafdelingens erfaringer fra dette arbejde efterhånden har udsendt en række cirkulærer og vejledninger om forskellige generelle herhen hørende spørgsmål, se således cirkulære nr. 4 af 10. januar 1966 om ikrafttræden og kundgørelse af love og anordninger, vejledning nr. 224 af 15. oktober 1969 om sproget i love og andre retsfor skrifter, vejledning nr. 242 af 18. november 1969 om affattelse af forslag til ændringslove m. m., vejledning nr. 243 af samme dato om udarbejdelse af løvbekendtgørelser samt vejledning nr. 80 af 9. april 1973 om udarbejdelse af bekendtgørelser. Hertil kommer, at lovafdelingens medarbejdere i betydeligt omfang har stillet sig til rådighed for de efteruddannelseskurser for centraladministrationens personale, der arrangeres af Danmarks Forvaltningshøjskole, for på denne måde at udbrede kendskabet til de synspunkter, der danner grundlag for lovafdelingens formelle efterprøvelse af forelagte lovforslag.

3. Lovafdelingens stillingtagen til spørgsmål om forelagte lovforslags forhold til grundloven og til dansk rets almindelige regler i øvrigt har i praksis helt naturligt medført, at justitsministeriet ofte – i og for sig på linje med kammeradvokaten – af regeringen eller enkelte ministerier eller styrelser har fået forelagt tvivlsomme retsspørgsmål, der er opstået uden sammenhæng med lovgivningsarbejdet. På grundlag heraf er der i en række tilfælde afgivet responsa om retsstillingen på ulovnormerede områder, navnlig inden for stats- og forvaltningsretten, om fortolkningen af grundloven og justitsministeriets egen lovgivning, herunder navnlig loven om offentlighed i forvaltningen, samt om fortolkningen af lovbestemmelser, der hører under andre ministeriers ressort.

Lovafdelingen udarbejder endvidere udkast til besvarelse af de spørgsmål, folketingets udvalg stiller til justitsministeren.

4. Forslaget om overførelse af justitsministeriets lovafdeling til folketinget synes alene

at tage sigte på den del af lovafdelingens opgaver, der består i rådgivende virksomhed over for andre ministerier i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslag. De øvrige opgaver, der påhviler lovafdelingen, se ovenfor under 1, a, b og d, er da også af en sådan karakter, at de ikke ville kunne henlægges til et organ under folketinget. Allerede som følge heraf måtte det anses for udelukket at overføre justitsministeriets lovafdeling som sådan til folketinget. Forslaget herom eller om at oprette et fælles lovkontor for regering og folketing i folketingets regie vedrører således kun den begrænsede del af lovafdelingens virksomhed, der er omtalt ovenfor under pkt. 2.

Som nævnt i indledningen til dette punkt omfatter lovafdelingens rådgivende virksomhed over for andre fagministerier i forbindelse med udarbejdelsen af lovforslag såvel en materiel som en formel efterprøvelse.

Med hensyn til den materielle efterprøvelse må det fremhæves, at forelæggelsen af lovforslag, hvis bestemmelser tangerer retsspørgsmål, der hører under justitsministeriet, principielt ikke adskiller sig fra den almindelige praksis, hvorefter ethvert lovforslag, der berører et andet fagministeriums ressort, forelægges for dette til udtalelse inden fremsættelsen for folketinget. En gennemførelse af et af de i spørgsmålet omtalte forslag kunne derfor ikke resultere i, at justitsministeriet blev afskåret fra at udtale sig om udarbejdede lovforslags forhold til almindelige regler på retsområder, der hører under justitsministeriet, og denne del af lovafdelingens hidtidige virksomhed måtte derfor i det væsentlige uændret fortsat varetages af justitsministeriet.

For så vidt angår den formelle efterprøvelse af udarbejdede lovforslag bemærkes, at det efter justitsministeriets opfattelse ikke ville være hensigtsmæssigt at afskære justitsministeriet fra at yde de øvrige fagministerier sagkundig bistand ved den tekniske udformning af lovforslag, idet denne virksomhed, således som lovafdelingens samarbejde med fagministerierne har udviklet sig, vanskeligt kan udskilles fra den materielle efterprøvelse.

ORLA MØLLER

/ N. Pontoppidan